

Kaupunginhallituksen teknisten tukipalvelujen jaosto	§ 112	18.09.2019
Kaupunginhallituksen teknisten tukipalvelujen jaosto	§ 123	09.10.2019
Kaupunginhallituksen teknisten tukipalvelujen jaosto	§ 133	30.10.2019

Teknisten tukipalvelujen vuoden 2020 talousarvio

653/02.02.00/2019

Kaupunginhallituksen teknisten tukipalvelujen jaosto § 112

Valmistelija
Esittelijä

Yhdyskuntainsinööri Matias Jensén, puh. 044 358 5724
Yhdyskuntainsinööri Matias Jensén, puh. 044 358 5724
etunimi.sukunimi@parainen.fi

Yleistä vuoden 2020 talousarviosta ja budjetointiprosessista

Kaupungin vuoden 2018 tulos oli negatiivinen ja kaupunki on budjetoitunut vuodelle 2019 miinustuloksen, jonka odotetaan nyt ennustetun veromenetyksen ja ylitysriskien vuoksi muodostuvan vielä paljon budjetoitua suuremmaksi. Tasapainoisen talousarvion tekeminen tulevaisuuden talousarviovuodeksi ja suunnitelmavuodeksi 2021-2022 on sen vuoksi äärettömän tärkeää. Kaupungin rahoitusmahdollisuudet ovat kiristyneet, koska valtionosuudet ja verotulot eivät kasva samaan tahtiin kaupungin kulujen kanssa. Vuonna 2019 verotuloja menetetään lisäksi noin 1,4 miljoonaa euroa johtuen ongelmista kansallisessa sähköisessä tuloverorekisterissä. Valtio on luvannut korjata ongelman ja kompensoida menetyksen maksamalla verotulot takaisin vuonna 2020. Vuonna 2019 myöskään valtionosuudet eivät ole vastanneet budjetoitua tasoa ja niiden arvioidaan jäävän noin 100 000 euroa budjetoitua pienemmiksi. Sosiaali- ja terveysosastolla on vuonna 2019 ollut suuria haasteita pysyä annetussa kehyksessä.

Vuoden 2020 talousarvion kehyksen lähtökohtana on tasapainoisen, positiivista tulosta osoittavan talousarvion laatiminen.

Talousarvion kehyksen laadinnassa on lähdetty siitä, että toimintakulut ja -tulot sopeutetaan ennakoituihin vero- ja valtionosuustuloihin niin, että kertynyt alijäämä/ylijäämä katetaan suunnitelmakauden aikana. Kehystä varten tehdyissä laskelmissa lähdetään siitä, että kunnallinen tuloveroprosentti ja kiinteistöveroprosentti säilyvät muuttumattomina tulevana talousarviovuonna.

Alustavien arvioiden mukaan sekä verotulot että valtionosuudet kehittyvät positiivisesti vuonna 2020. Vuoden 2020 verotuloennuste osoittaa merkittävää, peräti 6,1 %:n nousua, mikä merkitsee 71,6 miljoonan euron verotuloja. Vuosina 2021 ja 2022 verotulojen kehityksen ennustetaan olevan paljon pienempi kuin vuonna 2020. Vuonna 2021 odotettavissa on vain noin 500 000 euron lisäys. Kuntaliiton 19.8.2019 päivätyn ennusteen mukaan kaupunki saisi vuonna 2020 valtionosuuksia 31 143 322 euroa. Valtionosuuksina kirjataan 25 098 083 euroa ja

vuoden 2019 veromenetyksen kompensaaiona (erillinen momentti) 6 045 239 euroa. Nousu vuodesta 2019 (28 059 156 euroa) on siis peräti 11 %.

Talousarvion kehys, joka perustuu kustannusten madaltamiseen sekä henkilöstökulujen että palvelujen ostojen osalta, on toiminnoille haasteellinen. Valtakunnallisia palkankorotussopimuksia ei vielä ole käytettävissä. Talousarvion kehysten laatimisen pohjana on ollut koko vuoden 2019 ennustettu kustannuskehitys. Arvioidut verotulot ja valtionosuudet mahdollistavat vuonna 2020 enintään 0,8 %:n lisäyksen henkilöstökuluihin ja 0,6 %:n lisäyksen ostopalveluihin. Vuoden 2019 inflaatioksi ennustetaan 1,2 % ja talousarviovuoden 2020 inflaatioksi 1,4 %.

Vuosikatteen on tasapainoisessa kuntataloudessa riitettävä investointikulujen kattamiseen. Tämän ylittävät investointikulut on rahoitettava lainoin. Investointien taso suunnitelmakaudella voi olla enintään 4-5 miljoonaa euroa vuodessa, jos kehys käyttötalouden osalta saavutetaan. Kaupunki pyrkii suunnitelmakaudella investointiensa omarahoitukseen ja investoinnit on siten sopeutettava tällaiselle tasolle.

Kaupungin pitää tarkistaa taksoja ja maksuja voidakseen vastata toimintamenojen kasvutahtiin lisäämällä toimintatuloja.

Kustannusten valvonnan ja uusien kustannustehokkaiden ratkaisujen tarve on suuri kaikissa yksiköissä. Onnistuminen edellyttää koko organisaatiolta valmiutta ryhtyä toimenpiteisiin, joilla on pysyvä vaikutus kaupungin kustannuksiin. Tavoite voidaan saavuttaa erilaisilla kaupungin palvelujen tuottavuutta, tehokkuutta ja vaikuttavuutta parantavilla toimilla. Kulujen kurissa pitämisessä hyödynnetään prosessien kehittämistä, työtehtävien muutoksia ja tehokkaita hankintoja. Väistämättä tullaan tarvitsemaan myös toimenpiteitä, jotka jossain määrin heikentävät palvelujen saatavuutta.

Talousarvion kehys merkitsee 945 000 euron plussatulosta ja noin 5,7 miljoonan euron vuosikatetta talousarviovuonna 2020.

Kehykset ovat talousarviovuonna sitovia kunkin osaston osalta toimintakatetasolla sekä yhteenlasketun toimintakatteen osalta. Taloussuunnitelmassa (vuodet 2021-2022) kehykset ovat sitovia kokonaisnettomenojen osalta ja suuntaa antavia osastojen nettomenojen osalta. Kehyksiin sisältyvät sisäiset menot ja tulot sekä sisäiset vuokrat vuoden 2019 kustannustasoa vastaavalla tasolla. Vuokrat eivät vaikuta kaupungin toimintakatteeseen, mutta osasto- ja yksikötasolla vaikutus on olennainen. Tässä vaiheessa mahdollisia sisäisten vuokrien säästöjä ei missään nimessä voi eikä saa käyttää toiminnan muihin käyttötarkoituksiin. On kuitenkin pantava merkille, että suuret rakennuksiin tehtävät investoinnit tulevat jatkossa lisäämään yksiköiden käyttökustannuksia selvästi.

Budjetointiprosessi on kuvattu talousarvion ja -suunnitelman aikataulussa, joka on suunniteltu tukemaan sitä, että talousarviotyön tuloksena syntyisi hyväksyttävissä oleva talousarvio ja -suunnitelma.

Osastopäälliköt/toimialapäälliköt vastaavat ensisijaisesti oman osastonsa/toimialansa talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotuksesta. Budjetointi tehdään kustannuspaikoittain ja tileittäin/kustannuslajeittain kullakin organisaatiotasolla niin, etteivät annetut kehykset ylity.

Tekniset tukipalvelut

Tekninen hallinto

Talousarvio koostuu pääosin palo- ja pelastustoimesta, joka on ostopalvelu Turun kaupungilta. Teknisten tukipalvelujen yhteiset kansliatoiminnot on kaikki budjetoitu tekniseen hallintoon.

Tekninen yksikkö

Teknisen yksikön vastuulle ja tehtäviin kuuluvat yleiset viheralueet ja puistot, liikuntapaikkojen kunnossapito, Parfix, kadut ja yleiset tilat, vuokralaiturit ja vierasvenesatamien laiturit, katuvalaistus, hulevesien hallinta ja uimarannat.

Kadut ja yleiset alueet sekä katuvalaistus

Kaupungin katuverkko käsittää noin 160 kilometriä katuja ja kevyen liikenteen väyliä. Näiden yleisten katujen kunnossa- ja puhtaanapito on kaupungin vastuulla. Kunnossapito hoidetaan sekä kaupungin omana toimintana että ostopalveluina. Katuverkkoon kuuluu myös kaksi ajoneuvoliikenteelle tarkoitettua siltaa sekä kolme kevyen liikenteen siltaa. Katujen päällysteet on tutkimuksissa todettu kuluneiksi ja vanhentuneiksi ja kaupungilta puuttuu päällystysohjelma. Myös ajoneuvoliikenteelle tarkoitettujen siltojen on todettu olevan peruskorjauksen ja uudistamisen tarpeessa, mikä merkitsee sitä, että katujen kunnossapidon korjausvelka on voimakkaassa kasvussa.

Kaupungin valaistusverkkoon kuuluu noin 4 200 valaistuspistettä ja se koostuu katu- ja tievalaistuksesta, puistovalaistuksesta, kevyen liikenteen väylien valaistuksesta sekä puru- ja kuntoratojen valaistuksesta. Valtaosa näistä sijaitsee asemakaava-alueilla. Valaistusta on viime vuosina saneerattu ja vaihdettu energiatehokkaisiin led-valaisimiin. Painopisteenä ovat olleet keskusta-alueiden vanhat elohopeavalaisimet. Vanhoja elohopeavalaisimia on vielä keskusta-alueiden ulkopuolella ja joillakin kuntoradoilla. Määrällisesti niitä on noin 400 valaistuspisteen verran.

Puistot ja viheralueet sekä liikuntapaikat

Puistojen ja yleisten alueiden rakentamisen ja kunnossapidon keskeisimmät lakisääteiset velvoitteet liittyvät virallisiin leikkipaikkoihin, uimarantoihin ja pieneläinhautausmaan pitämiseen. Kaupunki on kuluttajaturvallisuuslain (22.7.2011/920) perusteella palveluntarjoajana velvollinen pitämään erityistä huolta näiden kunnosta, normienmukaisuudesta, turvallisuudesta ja toimivuudesta mm. säännöllisten, suunniteltujen tarkastusten avulla. Näiden lisäksi kaupunki on lakivelvoitettu pitämään puistot ja yleiset alueet käyttötarkoituksen vaatimassa kunnossa, turvallisina ja siisteinä (laki kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta, 31.8.1978/669), mikä tarkoittaa mm. puiden yms. elävien elementtien hoitamista myös turvallisuuden kannalta. Samoin roska-astioiden tyhjentäminen kuuluu näihin tehtäviin. Pieneläinten hautaamisesta puolestaan säädetään terveydensuojelulaissa (19.8.1994/763). Sen mukaan kunnan on osoitettava kuolleiden eläinten

hautaamiseen ja hävittämiseen sellainen paikka tai tapa, ettei siitä aiheudu terveyshaittaa.

Alueiden käyttötarkoitusta ohjaa asemakaava. Sen lisäksi on puistojen ja yleisten alueiden hoidon painopisteet päätetty keskustan viheralueiden hoitoluokituksessa (saaristokaupunginosien hoitoluokitukset ovat vielä hyväksymättä): toiminta keskitetään Suntin rantoja seuraileviin puistoihin ja viheralueisiin vierasvenesatamasta Suntinsiltaan asti. Hoitoluokitusta ei ole tarkoituksenmukaista muuttaa joka vuosi, vaan on pystyttävä suunnitelmallisempaan hallintaan. Pitkäaikaisen haasteen suunnitelmallisuuden lisäämiselle tekee se, että puistorekisterimme on alkutekijöissään. Kun emme tiedä omaisuutemme (elävä kasvillisuus, rakenteet, kalusteet) määrää ja kuntoa, on mahdotonta tehdä selviä toimintasuunnitelmia.

Tänä vuonna toiminta on keskittynyt leikkipuistojen turvatarkastusten kehittämiseen sekä rakentamaan niiden perusteella toimintasuunnitelmaa budjetin raameissa. Korjausvelka on suuri, mistä johtuen toiminta on tähän mennessä keskittynyt vaarallisten välineiden poistoon ja korjaamiseen. Uusiin laitteisiin jää hyvin vähän varoja. Ensi vuodelle on suunniteltu korjauksia ja säästöjen mukaisia parannuksia, mutta viimeisimmät budjettisuunnitelmat eivät salli uusien leikkivälineiden hankkimista poistettujen tilalle.

Oman haasteensa ovat tänä vuonna tehneet muutaman puistotyöntekijän pitkät ja/tai toistuvat sairauslomat. Kausityöntekijöiden palkkoihin kohdistuneet leikkaukset tekivät sen, että hoitotason lasku näkyi erityisesti niin alkukesällä kuin nyt syksylläkin. Kaupunkilaisilta tulevat kommentit aiheuttavat omat paineensa työntekijöille. Nämä korostuvat erityisesti sitä taustaa vasten, minkä kaupungin strategian toimintasuunnitelma antaa. Tekninen yksikkö on siinä voimakkaasti edustettuna useissa eri toimenpiteissä. Näihin kuuluvat mm. *Aktiivista vapaa-aikaa vihreässä kaupungissa*: 2. Aktivoivat kokoontumispaikat, 3. Suunnittelemme viheralueita ja säilytämme lähimetsäalueet; *Lisää kaupunkimaisuutta*: 1. Tervetuloa Saaristokaupunki Paraisille, 7. Kaikenikäisten keskusta, 8. Keskustalle on tunnusomaista ympäristön korkea laatu, ja 9. Suntti – elämä soljuu täällä rauhallisemmin ja mukavammin.

Urheilupuolen velvoitteita koskee sama kuluttajaturvallisuuslaki. Haasteena on mm. jäähallin tyhjäkäynti. Tavoitteena on tarjota mahdollisuus yleisöluisteluun aikoina, kun hallia ei ole varattu pelikäyttöön. Tämän avulla voidaan ulkokenttien jäädyttämistä vähentää. Myös henkilöstökysymykset kuuluvat haasteisiin. Toisaalta sopimukset erilaisten yhdistysten kanssa paikallisten urheilupaikkojen kunnossapidosta, mm. kenttien jäädytyksestä, ovat menneet eteenpäin, mutta sopimusten yhdenmukaisuutta tulee edelleen tarkastaa.

Parfix

Parfix on toiminut kohta kaksi vuotta, joten toiminnasta on nyt enemmän tietoa ja kokemusta. Kaikilla toimialoilla on ilmeistä tarvetta henkilöille, jotka voivat hoitaa erilaisia sekalaisia tehtäviä. Esimerkiksi sellaisia, joita aikoinaan hoiti yksi tai useampi talonmies. Kaikenlaisia kuljetuksia kaupungin sisällä tehdään lähestulkoon joka viikko. Sosiaalipuoli tilaa kuljetuksia asiakkailleen. Erilaiset nikkarointi- ja korjaustyöt ovat arkipäivää. Toteutettujen tehtävien listalla on jopa

asunnon remontointi.

Parfixin toiminnassa suoritetaan tehtäviä, jotka kuuluvat kaupungin tavanomaiseen toimintaan, kuten esimerkiksi leikkivälineiden puhtaana- ja kunnossapitoa. Työkenttänä on koko Paraisten alue ja Parfix tekee viikossa keskimäärin yhden reissun saaristoon. Nopeita toimeksiantoja, "hälytystehtäviä" ei kuitenkaan ole unohdettu ja asukkailta tulee edelleen erilaisia toiveita.

Nopeisiin korjaustoimeksiantoihin perustuva toiminta, joka alun pitäen oli toiminnan pääasiallisena tavoitteena, piti melko pian arvioida uudelleen ja saatoimme todeta, että meillä on kaksi pääasiallista tehtävää. Nopeat toimeksiantotehtävät ja työllistäminen. Nämä kaksi ovat toisistaan riippuvaisia, mutta painopiste on enenevässä määrin siirtymässä työllistämiseen, varsinkin kuntouttavan toiminnan muodossa. Paine sosiaalipuolelta ja TE-toimistosta on viimeisen vuoden aikana ollut kova eikä se osoita hellittämisen merkkejä.

Haasteena on toiminnan harjoittaminen toimivissa ja hyvissä verastiloissa, työllistettyjen tarpeisiin ja odotuksiin vastaaminen, mielekkään toiminnan ja mielekkäiden työtehtävien tarjoaminen ja mukana olevien henkilöiden tukeminen työssä ja kuntouttavassa toiminnassa. Mahdollisuudet palkkatukityöllistämiseen tai oppisopimuksiin tulee selvittää.

Hulevedet

Vastuu hulevesien hallinnasta on siirretty kokonaisuudessaan kaupungille. Hulevesijärjestelmään kuuluu sekä avo-ojiin että putkiverkkoon johdettavien hulevesien hallinta. Syksyllä 2019 esitetään hulevesijärjestelmän vaikutusalueiden hyväksymistä sekä hulevesien hallinnasta perittävien hulevesimaksujen käyttöön ottamista. Tuloja arvioidaan kertyvän noin 120 000 euroa.

Vierasvenesatamat ja vuokralaiturit

Kaupungilla on vierasvenesatamat Paraisilla, Nauvossa, Houtskarissa ja Iniössä. Niitä pyörittävät yrittäjät. Vierasvenesatamia on neljä. Kaupungin vastuulla on laitureiden, kiinteistöjen ja yleisten alueiden kunnossapito. Satamia on kymmenen viime vuoden aikana peruskorjattu ja uudistettu ja seuraavana vuorossa on Nauvon vierasvenesatama, joka uudistetaan vuosina 2019-2020. Paraisten vierasvenesataman peruskorjauksen suunnittelu aloitetaan syksyllä 2019.

Kaupungilla on noin 500 vuokrapaikkaa, joita vuokrataan vuosiperusteisesti. Satamien koko vaihtelee muutamasta venepaikasta yli sataan venepaikkaan satamaa kohden. Näiden lisäksi kaupunki vastaa yleisistä venepaikoista, lähinnä Paraisilla ja Nauvossa. Nämä paikat on tarkoitettu päiväkävijöille.

Kiinteistöt

Kiinteistömassan tiivistäminen on ainoa merkittävä keino ilman lisärahoitusta säilyttää kokonaisuutena kiinteistöjen edellytykset toimia tiloina kaupungin palvelutoiminnalle. Rakennukset on jaettu kategorioihin, jotta helpommin voidaan kohdistaa korjaukset ja arvioida reaalia tilantarvetta.

Korjausvelka on edelleen ylisuuri taloudelliseen kantokykyyn nähden. Korjausvelan määrä näkyy rakennusten käytön rajoituksena. Käytöstä on

poistettu kuluvan budjettikauden aikana Paraisten lukio, Sunnanbergin koulu, Skräbbölen parakki ja Träskin koulu, jolloin tilat on suljettuja ja ne peruslämmitetään. Tilat on siirretty kiinteistöpankkiin.

Muutokset vähentävät käyttöbudjettia suuruusluokkana 133 000 € ja kokonaisvuokraa 294 000 €. Karusellen-päiväkodin korjaus laskee myös tulokertymää vuonna 2020. Kiinteistöpankin kustannukset kasvavat suuruusluokkana 62 000 €.

Käyttäjätaho voi löytää tarvitsemansa tilat toiminnalleen tai kiinteistöpuoli voi vuokrata ulkoisille käyttäjille, mutta on huolehdittava rakennusten tervellisyydestä.

Sisäilman ongelmatilanteiden määrä on kasvanut moninkertaiseksi 2-3 vuoden aikana. Asian hoitaminen vaatii huomattavan henkilötyöresurssin, jotta hankkeet saadaan asianmukaisesti hoidettua.

Ruokapalvelu

Ruokapalveluiden aterioiden yksikköhinnat nousevat 2 %, jolloin sisäinen kustannustaso vastaavasti nousee. Laadun saavuttaminen määrittelyjä vastaavaksi edellyttää seurantaa ja yhteistyötä toimittajan kanssa. Budjettikautena tavoitteena on muodostaa edullinen, mutta kattava laadun valvontatoiminta, jonka avulla voidaan puuttua poikkeamiin.

Siivous

Siivoustoiminnan ostopalvelu kilpailutetaan 9.10. mennessä. Arvioitu korotus on 7,5 % nykyisestä hintatasosta. Lisäksi omana työnä tehtävä siivoustyö kallistuu palkan korotuksina. Käytöstä poistettavat rakennukset vaikuttavat hinnan muodostuksena alentavasti ja merenkulkumuseo lisäävänä vaikutuksena ja ne tuottavat yhdessä +2,3 % nousevan kustannuskertymän siivoustoiminnalle. Siivoustoiminnan laadun saavuttaminen uuden sopimuksen avulla on keskeinen budjettikauden tavoite.

Vesihuolto

Vesihuoltolaitoksella on toiminta-alueet Paraisten, Nauvon, Korppoon ja Houtskarın kunta-alueilla ja kaikilla näillä on vaikutusalueellaan omat vesilaitokset ja jätevedenpuhdistamot. Paraisille talousveden toimittaa TSV Oy. Toimintaa on viime vuosina järjestelty uudelleen ja automatisoitu, samalla kun vesi- ja viemäriverkkoon on tehty isoja saneerauksia käyttövarmuuden parantamiseksi ja vuotojen vähentämiseksi. Mitä tulee talouteen, vesihuolto on pyrkinyt voimakkaasti parantamaan talouttaan ja saamaan toimintansa itsensä kannattavaksi, minkä myös vesihuollon viimeisimmät tilinpäätökset vahvistavat. Selvitystyö vesihuoltolaitoksen mahdollisesta yhtiöittämisestä omaksi kuntaomisteiseksi yhtiökseen jatkuu syksyn aikana.

Vuoden 2020 investoinnit

Vuoden 2020 investoinnit suunnitellaan siitä lähtökohdasta käsin, että koulukeskuksen peruskorjaus ja laajennus toteutetaan vuosina 2021 ja 2022. Vuoden 2020 investointien nettomääräraha voi olla enintään 4,7 miljoonaa euroa. Vuodeksi 2020 suunniteltuja investointeja ovat koulukeskuksen

suunnittelun aloittaminen, Träskin koulun toimitilojen toteuttaminen, Karusellen-päiväkodin peruskorjaus ja Utön koulun peruskorjaus. Sivistysosasto on nostanut nämä neljä hanketta keskeisiksi kohteiksi.

Sote-investoinnit: Painopistealueina ovat invarakenteet ja turvallisuutta lisäävät hankkeet rajallisessa määrin.

Nauvon vierasvenesataman uudistus saatetaan valmiiksi kevään 2020 aikana, kuten myös Vapparintien liikekortteli (uusi liittymä, katu, yleinen pysäköintialue ja venesatama). Kirkkolammen reunukset saatetaan valmiiksi suunnitellusti. Sosiaalipuolella toteutetaan muutamia esille nostettuja hankkeita.

Vesihuollon osalta saatetaan valmiiksi Norrbyn jätevedenpuhdistamon laajennus, joka mahdollistaa vesihuollon henkilöstön työskentelyn kyseisestä osoitteesta käsin. Vesi- ja viemärijohtojen saneeraukset jatkuvat ja Paraisten puhdistamon puhdistuksen tehostaminen lupavaatimusten mukaisesti toteutetaan.

Edellä mainittujen investointien lisäksi on tarpeen varata varoja myös mahdollisiin maa-alueiden ostoihin sekä kaupungin osuuteen kuituverkon rakentamisesta haja-asutusalueille. Nämä investoinnit eivät kuulu teknisten tukipalvelujen jaoston alaisuuteen.

Ensimmäisen kaupunginjohtajan ja talouspäälikön kanssa käydyn, vuoden 2020 investointeja koskeneen talousarviokeskustelun perusteella ehdotus investointimäärärahoiksi on noin 5 miljoonaa euroa.

Ehdotus teknisten tukipalvelujen käyttö- ja investointitalousarvioksi esitellään jaostolle 9.10.2019.

Oheismateriaali

Paraisten kaupungin vuoden 2020 talousarvion kehys
Talousarvion ja -suunnitelman aikataulu
Talousarvioaikataulu 2020
Nauvon lautakunnan investointiehdotukset 2020-2022
Sivistyslautakunnan investointiehdotukset

Ehdotus

Kaupunginjohtaja ja talouspäälikkö on kutsuttu keskustelemaan talousarviotyöstä ja informoimaan siitä jaostoa.

Jaosto merkitsee informaation tiedoksi ja päättää, että teknisten tukipalvelujen talousarvion painopisteenä tulee ensisijaisesti olla lakisääteinen toiminta ja käyttötalousvarat on kohdistettava niin, että tätä toimintaa voidaan ylläpitää ja kehittää annettujen talousarvion kehysten ja todellisten tarpeiden mukaisesti.

Toimitilojen ja rakennusten tulee olla tehokkaassa käytössä ja rakennukset, joita ei enää käytetä, tulee myydä. Kaupungin hallinnassa olevien yleisten alueiden hoidossa painopisteen tulee olla sijainniltaan keskeisissä alueissa ja noudattaa vahvistettuja hoitoluokituksia. Leikkipuistojen peruskorjaustöiden lähtökohtana ovat jaoston hyväksymät suunnitelmat. Vuoden aikana tulee hyväksyä päällystysohjelma ja varoja kaupungin yleisten katujen päällysteiden uusimiseen priorisoidaan annetun talousarvion kehysten puitteissa. Katuvalaistuksen

saneerausta koskevan periaateohjelman toteutumista seurataan ja ohjelmaa toteutetaan toiminnan talousarvion kehysten puitteissa. Pienten laitureiden ja satamien venepaikkojen vuokraustoiminta luovutetaan yksityisille toimijoille ja painopiste toiminnassa on keskustojen käyntilaitureissa. Osaston työprosessit ovat seurannan kohteena, tehtäväkuvauksia tarkistetaan ja implementoidaan toimintaan.

Päätös

Taluspäällikkö ja kaupunginjohtaja antoivat yleiskatsauksen kaupungin talouden tilasta ja talousarviotilanteesta.

Tämän jälkeen yksikköpäälliköt esittelivät yhdessä puistojen ja yleisten viheralueiden, Parfixin sekä katujen ja yleisten alueiden vastuuhenkilöiden kanssa vastuualueiden tekninen hallinto, kiinteistöt, tilapankki, palvelutoiminnot, tekninen yksikkö ja vesihuolto painopistealueet ja haasteet.

Merkittiin pöytäkirjaan, että jaosto merkitsi informaation tiedoksi ja antoi viranhaltijoille tehtäväksi ottaa päätösehdotuksen mukaiset painopisteet huomioon talousarviota laadittaessa.

Kaupunginhallituksen teknisten tukipalvelujen jaosto § 123

Valmistelija Esittelijä

Yhdyskuntainsinööri Matias Jensén, puh. 044 358 5724
Yhdyskuntainsinööri Matias Jensén, puh. 044 358 5724
etunimi.sukunimi@parainen.fi

Ehdotus teknisten tukipalvelujen käyttötalousarvioksi perustuu kehyksiin, jotka kaupunginhallitus on vahvistanut konsernipalveluille, joihin tekniset tukipalvelut kuuluu. Vastuualueiden kiinteistöt ja palvelutoiminnot tulot perustuvat kaupunginhallituksen vahvistamiin sisäisiin vuokriin ja siivouksen ja aterioiden yksikköhintoihin. Vastuualueiden talousarvion laadinnassa lähtökohtana on ollut, että kunkin vastuualueen toimintakate pysyy vuoden 2019 tasolla, vaikka ostopalvelujen, aineiden ja tavaroiden hintatason ennustetaan nousevan. Useat toimialan puitesopimuksista umpeutuvat vuodenvaihteessa 2019-2020 ja niistä tehdään uusi hankinta. Tämä muodostaa epävarmuustekijän näiden tavaroiden ja palvelujen tulevan hintatason suhteen. Näistä voidaan mainita muun muassa asfaltoinnit, katuvalojen huolto, maarakennuskoneet ja lumenauraus.

Vesihuoltolaitoksen talousarvioehdotuksen kohdalla on ollut tavoitteena, että nettotulos poistojen jälkeen on noin 300 000 euroa ylijäämäinen. Tähän tulokseen pääsemiseksi on tarpeen tarkistaa vesihuoltotaksan hinnoittelua. Toimintakulujen vähentämiseen ei ole mahdollisuuksia, vaan niitä on tarpeen nostaa, jotta pystytään hoitamaan toiminta ja ylläpitämään luotettavia palveluja.

Vuoden 2020 talousarvion kehyksen lähtökohtana on tasapainoisen, positiivista tulosta osoittavan talousarvion laatiminen.

Talousarvion kehyksen laadinnassa on lähdetty siitä, että toimintakulut ja -tulot sopeutetaan ennakoituihin vero- ja valtionosuustuloihin niin, että kertynyt alijäämä/ylijäämä katetaan suunnitelmakauden aikana. Sen jälkeen kun jaosto

edellisessä kokouksessaan 18.9.2019 keskusteli talousarviosta ja sen sisällöstä, lähtökohdat ovat muuttuneet ja joudutaan luultavasti esittämään veroprocentin korottamista ja vielä mittavampaa kulujen tarkistamista talouden tasapainottamiseksi tulevana vuonna. Tämänhetkistä kehystä varten tehdyissä laskelmissa lähdetään siitä, että kunnallinen tuloveroprosentti ja kiinteistöveroprosentti säilyvät muuttumattomina tulevana talousarviovuonna.

Henkilöstö ja henkilötöyvuodet

Teknisten tukipalvelujen henkilöstömäärän ja henkilötöyvuosien ehdotetaan pysyvän suurelta osin ennallaan. Teknisten tukipalvelujen hallinnon vastuualueelle on budjetoitu toistaiseksi voimassa oleva hallinnollisen sihteerin työsuhte, jonka kelpoisuusvaatimukset jaosto on jo vahvistanut. Kaupunginrakennusmestarin virka esitetään lakkautettavan sen oltua täyttämättä siitä lähtien, kun virkaa hoitanut henkilö irtisanoutui keväällä 2019 kuuden kuukauden virkavapaan jälkeen. Kaupunginpuutarhurin odotetaan palaavan kahden vuoden virkavapaaltaan ja myös vesihuoltopäällikkö on ilmoittanut palaavansa takaisin vesihuoltolaitokselle kuuden kuukauden virkavapaan jälkeen. Kaupunginpuutarhurin sijaisen tehtäviä ja tehtäväkuvausta esitetään muutettavan niin, että hän saa enemmän vastuuta suunnittelusta ja projektien hallinnasta yhteistyössä kaupunginpuutarhurin kanssa. Vesihuollon talousarvioon on varattu varat uuden prosessinhoitajan palkkaamiseen toistaiseksi voimassa olevaan työsuhteeseen. Kiinteistöjen talousarviossa on määräraha LVI-rakennuttajaa varten.

Sysilahden sulkua ja pumppaamo

Teknisen yksikön talousarvioehdotuksessa on uusi kustannuspaikka Sysilahden sulkua ja pumppaamoja varten. Nämä ovat Paraisten Vesi Oy:n omistuksessa ja vastuulla, mutta koska kyseinen yhtiö, joka aikaisemmin tuotti ja myi talousvettä Paraisilla, on tarkoitus lakkauttaa vuonna 2020, nämä laitokset ja käyttökustannukset tulee siirtää kaupungille. Sähköstä, kunnossapidosta, näytteiden otosta ja vakuutuksista muodostuvat käyttökustannukset ovat noin 20 000 euroa. Kustannusta ei ole otettu huomioon talousarvion kehityksessä eikä asiassa ole vielä virallisia päätöksiä siitä, miten ja milloin yhtiö lakkautetaan ja nämä laitokset siirretään kaupungille.

Talousarvioehdotuksesta seuraavat ja aiheutuvat toimenpiteet

Ehdotuksen lähtökohtana on, että tuloja, varsinkin ulkoisia tuloja ja maksuja, tarkistetaan ja korotetaan silloin kun se on mahdollista ja aiheellista. Tämä koskee lähinnä vesihuoltoa, hulevesien hallintaa ja venepaikkojen vuokrausta, jotka tuottavat teknisille tukipalveluille ulkoisia tuloja. Kustannuspuolella talousarvioehdotuksen lähtökohtana on teknisten tukipalvelujen hallinto- ja kansliatoimintojen organisointi, tarkastelu ja kehittäminen. Muita ehdotuksesta seuraavia toimenpiteitä talouden tasapainottamiseksi:

- Sellaisten kiinteistöjen aktiivinen myynti, jotka eivät ole aktiivisessa käytössä ja joita ei enää tarvita kaupungin käyttöön, sekä ostajien löytäminen näille.
- Aktiivinen ehkäisevä työ hyvän sisäilmanlaadun ja terveen,

tarkoituksenmukaisen ja toimivan kiinteistömäärän varmistamiseksi.

- Kaupungin keskeisten yleisten viheralueiden kunnossapito vahvistetun hoitosuunnitelman ja -tason mukaisesti.
- Kaupungin yleisten leikkipuistojen korjaus- ja parannustyön jatkaminen hyväksytyn toimintasuunnitelman mukaisesti.
- Kaupungin katuvalaistuksen kunnossapito ja saneeraukset suoritetaan toimenpidesuunnitelman mukaisesti. Energiankulutus ja energiakustannukset pysyvät samalla tasolla kuin vuonna 2019, jolloin tavoitteena oli vähentää energiankulutusta 30 % vuoteen 2018 verrattuna.
- Vesihuoltolaitoksen yhtiöittämisen selvittäminen ja yhtiöittämistä koskevan päätöksen tekeminen. Työryhmä on nimitetty laatimaan yhdessä konsulttina toimivan Pöyryn kanssa raportti, joka toimii päätöksenteon pohjana. Tavoitteena tulee olla, että asiassa tehdään päätös ennen kesää 2020.
- Pienten venesatamien vuokraustoiminnan siirtäminen toimiville yrittäjille tai yhteisöille, kuten esimerkiksi osuuskunnille. Kaupungin tehtäväkenttään kuuluvat yleiset käyntipaikat ja -satamat kunta-alueiden keskustoissa. Hulevesimaksun käyttöön ottaminen vahvistetuilla kunnan hulevesijärjestelmän vaikutusalueilla sijaitseville rakennetuille kiinteistöille.
- Talkoosopimusten aktiivinen tarjoaminen esimerkiksi luistelukenttien, viheralueiden ja muiden yleisten alueiden kunnossapidosta.
- Teiden kunnossapitoavustuksen perusteiden ja suuruuden tarkastelu.
- Päälystysohjelman laatiminen vuosiksi 2021-2025.

Investoinnit

Jaoston vastuulle kuuluu investointien osalta investointien seuranta ja raportointi investointien toteutumisesta kolmannesvuosiraporttien ja tilinpäätöksen yhteydessä.

Lähtökohtana on ollut, että kaupungin kaikkien investointien yhteenlaskettu nettomääräraha on noin 4,7 miljoonaa euroa.

Kiinteistöt

Suuriin investointeihin kuuluu koulukeskus, jonka suunnittelu käynnistyy vuonna 2020 ja toteutus tapahtuu vuosina 2021 ja 2022. Tämän perusteella kaupunginjohtajan investointiehdotusluonnoksen lähtökohtana on ollut, että tämän hankkeen toteutus arvioidun laajuusena ja sisältöisenä edellyttää, että kyseisenä ajanjaksona voidaan toteuttaa vain erittäin vähän tai ei lainkaan muita investointeja. Muut suuret kiinteistöinvestoinnit ovat Träskin koulu, Karusellen-päiväkotito ja Utön koulu.

Vesihuoltolaitos

Vesihuoltolaitoksen lähtökohtana on saattaa vuonna 2020 valmiiksi Norrbyn jätevedenpuhdistamon laajennus niin, että vesihuoltolaitoksen koko henkilöstö voi työskennellä puhdistamolta käsin. Muita investointeja ovat Paraisten ja Nauvon puhdistamojen parannukset voimassa olevien lupaehtojen täyttämiseksi ja saavuttamiseksi.

Tekninen yksikkö

Teknisen yksikön investointeihin sisältyy Nauvon vierasvenesataman saattaminen

valmiiksi kaudeksi 2020. Investoinnille on myönnetty 70 %:n tuki sen miljoonan euron kokonaisbudjetista. Vapparintien liikekortteli yleisine katuineen, pysäköintialueineen, viheralueineen ja pienvenesatamaineen saatetaan valmiiksi keväällä 2020. Koko hankkeen kustannusarvio on runsaat 1,8 miljoonaa euroa ja kaupungin osuus runsaat miljoona euroa. Kirkkokuopan reunusten kunnostus saatetaan valmiiksi vuonna 2020 hyväksyttyjen suunnitelmien mukaisesti ja tähän tarkoitukseen on varattu 100 000 euroa.

Kaupunginjohtaja esittelee kaupunginhallitukselle ehdotuksen investointitalousarvioksi yhdessä osasto- ja toimialavastaavien kanssa sen jälkeen kun asianomaiset toimielimet ovat ottaneet kantaa kunkin vastuualueen investointitarpeisiin.

Oheismateriaali

Ehdotus teknisten tukipalvelujen käyttötalousarvioksi

Ehdotus

Teknisten tukipalvelujen jaosto merkitsee tiedoksi ehdotuksen teknisten tukipalvelujen käyttötalousarvioksi vastuualueetasolla ja hyväksyy ehdotuksen esitetyssä muodossa.

Jaosto merkitsee tiedoksi luonnoksen vuoden 2020 investoinneista sekä vuosien 2021-2022 taloussuunnitelman.

Päätös

Teknisten tukipalvelujen talousarvioehdotuksen käsittely alkoi yleisellä informaatiolla taloustilanteesta. Sen jälkeen kun kaupunginhallitus vahvisti vuoden 2020 talousarvion kehykset, taloustilanne on muuttunut ja vero- ja valtionosuustuloja koskevia ennusteita on päivitetty uusiksi. Viimeisin ennuste tuli 9.10.2019. Kaupunginhallitus tulee tämän vuoksi käsittelemään talousarvion kehyksiä uudelleen, koska niitä ei pystytty käsittelemään 7.10.2019 pidetyssä kokouksessa.

Alustavien tietojen mukaan kaupunki kokonaisuutena olisi tämänhetkisen käyttötalousarvion kehyksen sisällä. Uusi ennuste, jonka mukaan vero- ja valtionosuustulot pienenisivät, saattaa kuitenkin merkitä sitä, että koko kaupungin toimintakatetta on pienennettävä noin 1,1 miljoonalla eurolla tämänhetkisestä kehyksestä. Tällä hetkellä on epäselvää, mitä tämä merkitsee teknisille tukipalveluille, joka sisältyy konsernipalvelujen kehykseen.

Informaation jälkeen kaupunginhallituksen teknisten tukipalvelujen jaosto sai tiedoksi vastuualueen käyttötalousarvioehdotuksen ja käsitteli talousosiot, tavoitteet ja toiminnan, strategiset toimenpiteet, tavoitteet, henkilötyövuodet ja mittarit.

Jaosto toivoi, että vastuualueen "kiinteistöt" tavoitteisiin lisättäisiin, että kiinteistöhuollon ohjelmiston Granlund Managerin käyttö jalkautetaan vuonna 2020 asianomaiselle vastuu- ja huoltohenkilöstölle sekä muille käyttäjille. Jaosto halusi, että tavoitteissa sanottaisiin, että yksittäisten kiinteistöjen vaihtoehtoisia ekologisia energialähteitä ovat ensisijaisesti maalämpö ja aurinkoenergia ja että kattorakenteiden uusimisen yhteydessä tulee selvittää aurinkoenergiaratkaisut ja mahdollisuuksien mukaan myös toteuttaa ne.

Vastuualueen "palvelutoiminnot" osalta, joka nyt käsittää sekä ruokapalvelun että siivouksen, jaosto toivoi, että nämä kaksi eriytettäisiin, jotta toimintaa olisi parempi mahdollisuus valvoa ja talous saataisiin läpinäkyväksi. Jaosto toivoi lisäyksenä ruokapalvelujen tavoitteisiin, että niissä mainitaan sähköinen tilausjärjestelmä aterioiden ja ruoka-annosten tilaamista varten. Myös tilaajaorganisaatio tulee selvittää ja nimetä sekä perehdyttää järjestelmän käyttöön.

Vastuualueen "tekninen yksikkö" osalta jaosto toivoi, että venesulku tämän talousarvion uutena kustannuspaikkana merkitään tavoitteisiin ja mainitaan erikseen toiminnan kohdalla.

Vastuualueen "vesihuolto" tavoitteet ja mittarit tarkastetaan ja päivitetään ennen seuraavaa talousarvioehdotuksen käsittelyä.

Jaosto sai tiedoksi luonnoksen vuoden 2020 investointitalousarvioksi sekä vuosien 2021-2022 taloussuunnitelmaksi ja kävi siitä keskustelua. Useiden investointihankkeiden toteuttamisesta on jo tehty erilliset päätökset ja niille on vahvistettu kustannuslaskelmat. Koulukiinteistöjen kohdalla on vielä tarkempaa selvittelyä vaativia vaihtoehtoja, eli kustannukset voivat muuttua riippuen niiden toteuttajasta, toteutusmallista ja -aikataulusta.

Käytyään talousarvioehdotuksen läpi kaupunginhallituksen teknisten tukipalvelujen jaosto päätti palauttaa ehdotuksen käsiteltäväksi uudelleen, kunhan kaupunginhallitus on vahvistanut uudet talousarvion kehukset.

Talousarvioehdotus käsitellään uudelleen jaoston seuraavassa kokouksessa 30.10.2019.

Kaupunginhallituksen teknisten tukipalvelujen jaosto § 133

Valmistelija
Esittelijä

Kiinteistöpäällikkö Seppo Pihl, puh. 0400 451 424
Yhdyskuntainsinööri Matias Jensen, puh. 044 358 5724
etunimi.sukunimi@parainen.fi

Edellisen käsittelyn jälkeen kaupunginhallitus on käsitellyt talousarvion kehyksiä kokouksessaan 21.10.2019 ja niihin on tämän jälkeen tehty joitakin muutoksia. Käsitellystä talousarvion kehyksestä puuttui kiinteistöjen ulkoisia tuloja noin 70 000 € ja kustannuksia noin 110 000 €, mikä merkitsee noin 40 000 €:n nettolisäystä.

Kiinteistöt-osuudella budjettia tarkastetaan laskevaksi, jolloin tulokertymä pienenee -23 000 €. Ulkoisen tulokertymän suuruudeksi muodostuu 0,9 M€. Kokonaisbudjetin suuruudeksi muodostuu 12,36 M€ ja budjetti laskee -2,9 %.

Tämän lisäksi tekstiosaan on tehty jaoston toivomat muutokset ja lisäykset seuraavasti:

Talousarvion tavoitteita on täydennetty ekologisten energialähteiden ja kiinteistönhallintaohjelman osilta. Aurinkoenergalaitteistojen asennus osana kattokorjauksia on ekologian edistämisen kannalta priorisoitava tavoite. Kiinteistönhallintaohjelman hallitseminen oman henkilöstön keskuudessa vuoden 2019 aikana ja tavoitetasona kaupungin palvelutoiminnan käytössä vuoden 2020 aikana sisältävät aikataulutavoitteen.

Ruokapalvelujen osuudella tavoitteita on tarkennettu laadunvalvonnan järjestelmän kehittämiseksi. Sähköinen tilausjärjestelmä otetaan käyttöön kustannuspaikoittain.

Talousarvion sisällön läpinäkyvyyttä lisätään erottamalla ruokapalvelu ja siivoustoiminta erikseen. Budjettirakenteen muutos hyväksytään valtuustotasolla, mutta toiminnot on eriytetty tässä vaiheessa seurannan parantamiseksi.

Teknisen yksikön kohdalle on lisätty, että toimintaan sisältyy vastuu Sysilahden sulusta ja pumppaamosta.

Vesihuollon mittarit on käyty läpi ja tarkastettu.

Ruokapalvelun budjetin suuruus on 3,32 M€ ja siivoustoiminnan 1,28 M€. Ruokapalvelun budjetti laskee -1,4 %. Siivouksen sisäinen budjetti kasvaa +0,9 % ja kokonaisbudjetti nousee +1,2 %.

Budjettiperusteet pysyvät esityksessä ennallaan.

Tämänhetkisen kehysten perusteella käyttötalousarviota pitää supistaa vielä noin 40 000-50 000 €:lla.

Oheismateriaali

Ehdotus teknisten tukipalvelujen käyttötalousarvioksi sisältäen toimintasuunnitelman, tavoitteet, strategiset toimenpiteet, henkilötyövuodet ja mittarit

Ehdotus

Kaupunginhallituksen teknisten tukipalvelujen jaosto hyväksyy omalta osaltaan ehdotuksen teknisten tukipalvelujen käyttötalousarvioksi. Jaosto valtuuttaa kiinteistöpäällikön, kaupungininsinöörin ja yhdyskuntainsinöörin yhdessä kaupunginjohtajan ja talouspäällikön kanssa tarkistamaan käyttötalousarviota niin, että se mahtuu konsernipalvelujen kehykseen.

Päätös

Esittelijä ilmoitti, että taloudellinen lähtötilanne on muuttunut kutsun lähettämisen jälkeen ja että esityslistaa täydennetään kiinteistöjen vastuualueen ja teknisten tukipalvelujen kokonaisuuden talousarvioehdotuksella sekä investointiluonnoksella. Näiden täydennysten myötä kaupunginhallituksen teknisten tukipalvelujen jaosto voi omalta osaltaan hyväksyä teknisten tukipalvelujen käyttötalousarvioehdotuksen esitettyssä muodossa ja jättää sen jatkokäsittelyyn jaoston ehdotuksena.

Jaosto ilmaisee huolensa kasvavista ulkoisista kustannuksista, samalla kun teknisten tukipalvelujen kunnossapito- ja käyttömäärärahat pienenevät. Tällä on tuntuva merkitys toiminnalle. Toiminnan korjausvelka kasvaa eivätkä määrärahat

mahdollista olemassa olevien tarpeiden kattamista.

Jaosto ehdotti, että investointimäärärahat Träskin koulun toimitiloihin voitaisiin jakaa vuosiksi 2020 ja 2021 siten, että vuodeksi 2020 varataan 300 000 euroa ja vuodeksi 2021 varataan 400 000 euroa. Tämän lisäksi tulee selvittää ulkoisen rahoituksen mahdollisuudet. Utön koulun investointien kohdalla jaosto toivoi tarkkaan harkittua kestävää ratkaisua ja sitä, että myös vaihtoehtoiset ratkaisut voitaisiin ottaa huomioon.

Jos se on investointien puitteissa mahdollista, jaosto toivoi, että katuvalaistuksen saneeraukseen varataan määräraha vuoden 2020 investointitalousarvioon, koska kyse on investoinnista, joka tuo säästöä käyttötalouteen.

Jaosto hyväksyi käyttötalousarvioehdotuksen täydennetyn ehdotuksen mukaisena sekä muutamien pienin muutoksin talousarvioehdotuksen tekstiosaan.
